

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DERSLER CEPTE

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 11

ÜNİTE

GİRİŞ
HİKÂYE

KONU

- Edebiyat-Toplum ilişkisi
- Edebiyatın Sanat Akımları ile ilişkisi
- 1923-1940 Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi

DERSLER CEPTE 1. SAYI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 11. SINIF

ISBN 978-975-11-6636-4

Genel Yayın Yönetmeni

Halil İbrahim TOPÇU

Yayın Koordinatörü

Dr. Yasin ELÇİ

Yazar Ekibi

Gül GÜNDOĞDU, Öğretmen
Ayşen ÖZTAŞ ÇELİK, Öğretmen
Banu İLHAN, Öğretmen
Beste ERDEMOĞLU, Öğretmen
Fadime AYDINTÜRK, Öğretmen
Mustafa ÖZDAMAR, Öğretmen
Nedret YILDIZHAN, Öğretmen
Orhan GÖZÜBÜYÜK, Öğretmen
Safiye YILMAZ, Öğretmen
Sündüs ÇANKAYA, Öğretmen

Dizgi - Tasarım Ekibi

Çağlayan Volkan YILDIZ, Öğretmen
Beste ERDEMOĞLU, Öğretmen

Türkçe yayın hakları MEB, 2023

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

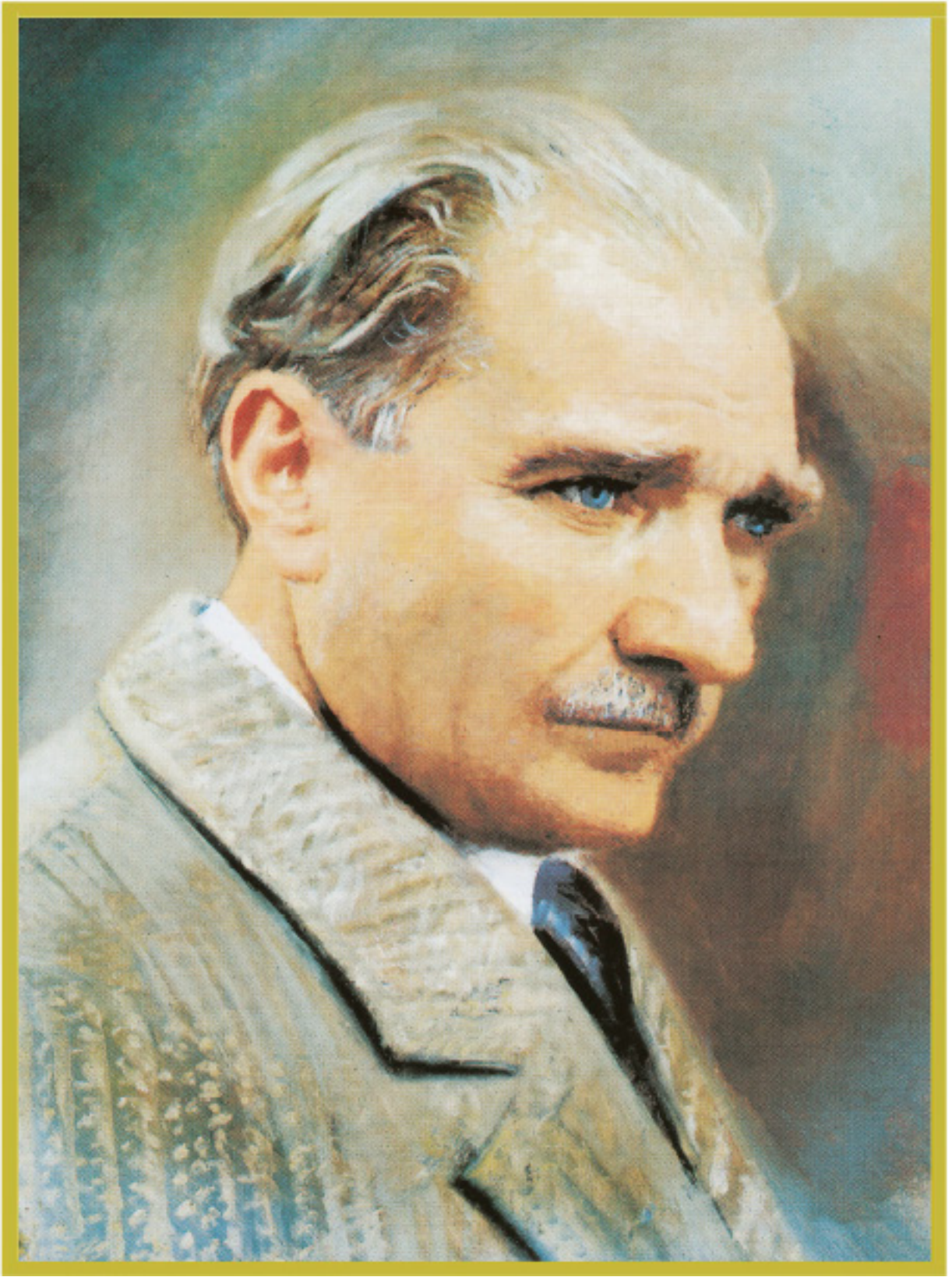
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	8
Edebiyat-Toplum İlişkisi	10
Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi	10
Açık Uçlu Sorular - Edebiyat-Toplum İlişkisi / Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi	13
Çoktan Seçmeli Sorular - Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi	14
Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi	16
Açık Uçlu Sorular - Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi	17
Çoktan Seçmeli Sorular - Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi / Yazım ve Noktalama	18
Cevap Anahtarı	20

Değerli Öğretmenler ve Sevgili Öğrenciler,

Sizler için hazırlanan Dersler Cepte fasiküllerinde tüm derslerdeki aylık konu özetlerini bulacaksınız. Gerek yazılılara hazırlanırken gerek konu tekrarı yaparken Dersler Cepte fasikülündeki konu özetleri size yol gösterecektir. Konu özetlerinin maddeler hâlinde ve görsel ağırlıklı olması bilgilerinizin kalıcı olmasında kolaylık sağlayacaktır. Konu özetlerinin yanında “Hatırlayalım, Kritik Bilgi, Dikkat, Faydalı Linkler, Araştırma, Bir Örnek de Sen Ver, Biliyor Musunuz?, Filozof Der ki, Felsefe Sözlüğü, Haritada Bulalım” gibi bölümlerle konuların en önemli noktalarını ve ilgi çekici yanlarını görmüş olacaksınız. Böylece eğlenirken aynı zamanda da bilgilerinizi pekiştirme fırsatı bulacaksınız.

Açık uçlu ve çoktan seçmeli sorularla tekrar ettiğiniz bilgileri kullanabileceksiniz. Karekodlar aracılığıyla çoktan seçmeli soruların video çözümlerini izleyerek sorulara anında dönüt alabileceksiniz. Her konuyla ilgili çıkmış soruların yer alması da üniversiteye hazırlık yolculuğunda sizlere rehberlik edecek ve işlediğiniz konuların ne kadar önemli olduğuna dair fikir verecektir. Ayrıca OGM Materyal web sitesi, yardimci.kaynaklar.meb.gov.tr ve eba.gov.tr adresleri üzerinden fasiküllerimize kolay ulaşma imkânına sahip olacaksınız.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış ve denetimden geçmiş olan Dersler Cepte fasikülleriyle öğrenci ve öğretmenlere derslerin işlenişi ve tekrarı noktasında katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Halil İbrahim TOPÇU
Ortaöğretim Genel Müdürü

Neler Öğreneceğiz?

Dersler Cepte'nin "Konu Özeti" bölümünde edebiyatın toplumla ve sanat akımlarıyla ilişkisini, 1923-1940 Cumhuriyet Dönemi Türk hikâyesinin özelliklerini öğreneceksiniz. "Hatırlayalım" bölümünde geçmişe dair bilgilerinizi anımsayacaksınız. "Kritik Bilgi" başlığında konu kapsamında özellikle dikkat etmeniz gereken bilgilere ulaşabilirsiniz. İlginç bilgiler ise sizleri "Biliyor musunuz?" başlığında karşılayacak. Derslerinizde kullanabileceğiniz internet sitelerine de "Faydalı Linkler" bölümünden ulaşabilirsiniz.

Edebiyat-Toplum İlişkisi

Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi

1923-1940 Yılları Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi

Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri

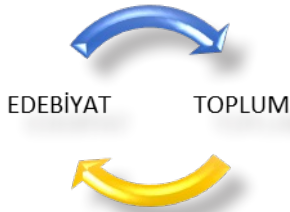
TYT TÜRKÇE ÇIKMIŞ SORULARININ KONULARA GÖRE DAĞILIMI								
ÜNİTE	KONU	2018 TYT	2019 TYT	2020 TYT	2021 TYT	2022 TYT	TOPLAM SORU SAYISI	
11. SINIF	HİKÂYE ŞİİR MAKALE SOHBET / FIKRA	CÜMLENİN ÖGELERİ	1	1	1	-	1	4
	ROMAN TİYATRO ELEŞTİRİ MÜLAKAT / RÖPORTAJ	ANLATIM BOZUKLUKLARI	-	-	-	-	-	-
	GİRİŞ HİKÂYE ŞİİR MAKALE SOHBET / FIKRA	YAZIM KURALLARI	2	2	2	2	2	10
	ROMAN TİYATRO ELEŞTİRİ MÜLAKAT / RÖPORTAJ	NOKTALAMA İŞARETLERİ	2	2	2	2	2	10
								24

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÇIKMIŞ SORULARININ KONULARA GÖRE DAĞILIMI								
11. SINIF	ÜNİTE	KONU	2018 AYT	2019 AYT	2020 AYT	2021 AYT	2022 AYT	TOPLAM SORU SAYISI
	GİRİŞ	EDEBİYAT-TOPLUM İLİŞKİSİ	-	-	-	-	-	-
		EDEBİYATIN SANAT AKIMLARI İLE İLİŞKİSİ	1	1	1	1	1	5
	HİKÂYE	CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYESİ (1923-1940)	1	1	-	-	-	2
		CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYESİ (1940-1960)	1	-	-	-	-	1
	ŞİİR	TANZİMAT DÖNEMİ ŞİİR	-	-	-	-	-	-
		SERVETİFÜNUN DÖNEMİ ŞİİR	-	-	-	-	-	-
		FECRİATİ DÖNEMİ ŞİİR	-	1	-	-	-	1
		MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ ŞİİR	1	1	-	-	-	2
		CUMHURİYET DÖNEMİ'NİN İLK YILLARINDA ŞİİR	1	-	-	-	1	2
		TÜRK DÜNYASI EDEBİYATINDA ŞİİR	-	-	-	-	-	-
	MAKALE	MAKALE	-	-	-	-	-	-
	SOHBET FIKRA	CUMHURİYET ÖNCESİNDE SOHBET	-	-	-	-	-	-
		CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE SOHBET	-	-	-	-	-	-
		CUMHURİYET ÖNCESİNDE FIKRA	-	-	-	-	-	-
		CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE FIKRA	-	-	-	-	-	-
	ROMAN	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ROMAN (1923-1950)	-	1	-	-	-	1
		CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ROMAN (1950-1980)	1	-	-	-	2	3
		DÜNYA EDEBİYATINDA ROMAN	-	-	-	-	-	-
	TİYATRO	CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1923-1950)	-	-	-	1	1	2
		CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1950-1980)	-	-	-	1	1	2
		DÜNYA EDEBİYATINDA TİYATRO	-	-	-	-	-	-
	ELEŞTİRİ	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖNCESİ ELEŞTİRİ	-	-	-	-	-	-
		CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ELEŞTİRİ	-	-	-	-	-	-
	MÜLAKAT RÖPORTAJ	MÜLAKAT	-	-	-	-	-	-
RÖPORTAJ		-	-	-	-	-	-	
								21

Yukarıdaki tablo YKS sorularının son beş yıla göre dağılımını göstermektedir. ÖSYM, YKS sorularını bütün kazanımlara ve konulara yönelik belirleyebilir.

EDEBİYAT-TOPLUM İLİŞKİSİ

Edebiyatın konusunu her yönüyle, toplumun en küçük parçası olan “insan” oluşturur.

Bu da beraberinde edebiyat ile toplum arasında karşılıklı bir ilişkiyi getirir.

Edebî eseri ortaya koyan sanatçı her şeyden önce toplumsal bir varlıktır ve bu özelliğini edebî esere hem kimlik hem de konu olarak yansıtır. Edebî eser de toplumun gelişimine katkı sağlarken o toplumun bireyi olan okuyucuda bir topluma ait olma düşüncesini güçlendirir.

EDEBİYATIN SANAT AKIMLARI İLE İLİŞKİSİ

Belli bir sanatçı topluluğunun, belli bir dönemde ortak dünya görüşü, estetik, sanat anlayışı etrafında oluşturdukları sanat hareketine ve bu hareket doğrultusunda ortaya konan eserler bütününe **sanat akımı** denir.

- Sanat akımları sadece edebiyatta değil farklı sanat dallarında da etkilidir.
- Sanat akımları, ortaya çıktıkları toplumun zihniyetinden izler taşır.
- Sanat akımlarının başlangıç ve bitiş zamanları netlik taşımaz.
- Bir eserde birden fazla sanat akımının izlerine rastlamak mümkündür.
- Bir sanatçı birden fazla sanat akımının özelliklerini eserine taşıyabilir.

Klasisizm

- 17. yy.da Fransa’da ortaya çıkmıştır.
- Eser kurallar çerçevesinde şekillendirilir.
- “**Sanat için sanat**” anlayışı egemendir.
- Sanatçılar eserlerine kişiliklerini yansıtmaz.
- **Akıl** ve **sağduyu** önemsenir.
- Eserler ahlaki bir amaç etrafında oluşturulur.
- Sanatçılar **eski Yunan** ve **Latin** kaynaklarına yönelmişlerdir.
- Eserlerde seçkin ve olgun insanlar konu edilir.
- Eserlerde soyluların kullandığı dil kullanılmış, argo ve küfürlü ifadeler yer verilmemiştir.
- Klasisizmde doğa kavramı “insan doğası”nı karşılayacak şekilde kullanılmıştır.
- Klasisizmin etkisiyle tiyatrodaki “üç birlik kuralı” benimsenmiştir.

Başlıca Temsilcileri: Racine, Moliere, La Fontaine, Montaigne, La Bruyere, Madam de la Fayette; Şinasi, Ahmet Vefik Paşa

Romantizm

- 18. yüzyılın ikinci yarısında **klasisizme** tepki olarak doğmuştur.
- 1789’da gerçekleşen Fransız İhtilali’yle gelen “özgürlük” fikri sanatta ve romantizmde de etkili olmuştur. Klasisizmdeki kurallar yıkılmıştır.
- Aklın yerini **duygu** ve **hayaller** almıştır.
- Eserlerin konuları **millî tarih** ve **günlük hayattan** alınmıştır.
- Toplumun her kesiminden insan eserlere karakter olarak girmiştir.
- **Çevre tasvirleri** önemlidir.
- Eserler günlük hayatta kullanılan dille oluşturulmuştur.
- Sanatçılar eserlerde kişiliklerini yani kendi duygu ve düşüncelerini **gizlemez**.

Başlıca Temsilcileri: Shakespeare, Victor Hugo, J. J. Rousseau, Goethe, Aleksandra Dumas, Schiller, Lord Byron, Lamartine; Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Recâizâde Mahmut Ekrem (şiiirlerinde), Abdülhak Hâmit Tarhan

Dersi İzleyelim

Edebiyat-Toplum İlişkisi

Kritik Bilgi

- Klasisizm, Türk edebiyatında çok kısa süreli etkili olmuştur. Tanzimat Dönemi sanatçıları **İbrahim Şinasi** ve **Ahmet Vefik Paşa**’nın eserlerinde etkileri görülür.
- Romantizmle beraber türler arasındaki kesin çizgiler ortadan kalkmış; trajedi ve komedinin özelliklerini taşıyan **dram** ortaya çıkmıştır.

Dikkat!

Romantikler çevre tasvirini **estetik** bir unsur olarak kullanmıştır.

Victor Hugo

Realizm

- 19. yüzyılda **romantizme** tepki olarak doğmuştur.
- 19. yüzyılda yaşanan bilimsel gelişmeler, pozitivist felsefenin insanın sadece gördüğüne inanması gerektiğini savunması realizmin gelişimine katkıda bulunmuştur.
- Realizmde **gözlem** ve **olanı olduğu gibi aktarmak** önemlidir.
- **Çevre tasviri** realizmde çok önemlidir ve kişilerin ruh hâlini anlatmakta bir araç olarak kullanılır.
- Eserlerin konuları günlük hayattan hatta en sıradan olaylardan seçilebilir.
- Toplumun her kesiminden insan eserlerde karşımıza çıkabilir.
- Realistler estetiğe önem verirler, ancak anlatımda süs ve yapaylıktan kaçınırlar. Dilleri sade, üslupları doğal ve sağlamdır.
- Realistlerin toplumu eğitmek gibi bir amaçları yoktur.
- Sanatçılar eserlerinde kişiliklerini **gizler**.
- Realizm, etkisini daha çok roman ve hikâyede göstermiştir.

Başlıca Temsilcileri: Stendhal, Honore de Balzac, G. Flaubert, E. Hemingway, J. Steinbeck, Charles Dickens, Lev Tolstoy, Dostoyevski, A. Çehov, Gogol, M. Gorki; Recâizâde Mahmut Ekrem, Sâmipaşazâde Sezâi, Nabizâde Nâzım, Halit Ziya Uşaklıgil, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Memduh Şevket Esendal, Reşat Nuri Güntekin, Refik Halit Karay, Sait Faik Abasıyanık

Hatırlayalım

Türk edebiyatında **ilk realist roman** Recâizâde Mahmut Ekrem'in yazdığı **Araba Sevdası**'dır.

Natüralizm

- Realizmin gelişmiş hâlidir. Natüralistler, realizmin "gerçeklik" anlayışını "**deneysel / bilimsel gerçeklik**" boyutuna taşımışlardır.
- "**Aynı şartlar altında aynı sebepler, aynı sonuçları doğurur.**" (determinizm) anlayışı, natüralizmin temelini oluşturur.
- **Emile Zola**, kurucusu olarak kabul görülür.
- Natüralist yazarlar, bir bilim insanı gibi tavır takınmış; sadece olanı gözlemlemiş ve iyi-kötü, güzel-çirkin / iğrenç ayrımı
- gözetmeden **gözlemlerini olduğu gibi aktarmışlardır**.
- Natüralistler eserlerinde kendi kişiliklerini **gizlemişlerdir**.
- Eserlerini bir tez etrafında şekillendirmişlerdir.
- Natüralistler eserlerinde insan ve çevreyi işlemişlerdir.
- Natüralistler "**toplum için sanat**" anlayışıyla hareket etmişlerdir.
- Sanatsal bir dil kullanmamış, kahramanlarını ait oldukları çevreye uygun konuşturmuşlardır.
- Özellikle romanda etkili olmuştur.

Başlıca Temsilcileri: Emile Zola, Guy de Maupassant, Alphonse Daudet, Goncourt Kardeşler, Henrik İbsen, John Steinbeck, Ernest Hemingway, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Nabizade Nazım

Kritik Bilgi

Realizm **pozitivizme**, natüralizm **determinizme** dayanır.

Hatırlayalım

Türk edebiyatının **ilk natüralist romanı** Nâbizâde Nâzım'ın kaleme aldığı **Karabibik**'tir.

Parnasizm

- 19. yüzyılda **romantizme tepki** olarak ortaya çıkmıştır.
- Realizmin şiirdeki yansımasıdır.
- **Sanat için sanat** anlayışı hâkimdir.
- Konusunu felsefe, bilim, tarih ve doğadan alır.
- Gözlemler tasvir yoluyla şiire yansır.
- **Biçim mükemmelliğine** önem verilir.
- **Ölçü** ve **uyak** kullanımı önemsenir.

Başlıca Temsilcileri: Heredia, Banville, Leconte de Lisle, François Coppee, Gautier; Cenap Şahabettin, Tevfik Fikret, Yahya Kemal Beyatlı

Yahya Kemal Beyatlı

Parnas Dağı'ndan bir görünüm

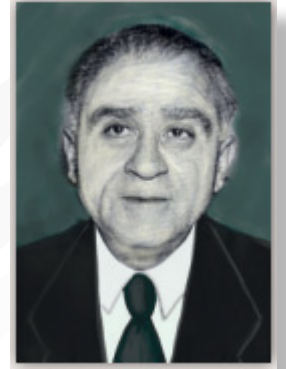
Biliyor musunuz?

Parnasizm 1886'da *Parnas* adlı derginin yayınlanmasıyla ortaya çıkmıştır. "**Parnas**" Yunan mitolojisinde ilham perilerinin yaşadığına inanılan efsanevi dağın adıdır.

Sembolizm

- **Realizm, natüralizm ve parnasizme;** bunların gerçeklik anlayışına tepki olarak ortaya çıkmıştır.
- Sembolistlere göre şiir, gerçekleri değil; gerçeğin insanda bıraktığı etkiyi anlatmalıdır.
- Sembolistler duygularını ifade ederken semboller kullanmışlardır.
- "**Sanat için sanat**" anlayışı egemendir.
- Sembolistlere göre önemli olan duyguyu **hissettirmek ve sezdirmektir.**
- Duyguyu okuyucuya hissettirmek amacıyla **ahenk unsurlarından** yararlanmışlardır.
- Sembolistler için **musiki** oldukça önemlidir.
- Sembolistler şiirlerinde daha çok **gün batımına, ay ışığına, sararmış yapraklara** vb. yer vermişlerdir.
- Sembolistler içe kapanık, melankolik kişilerdir.
- Sembolistler **serbest şiir** yazmışlardır.

Başlıca Temsilcileri: Edgar Allan Poe, Charles Baudelaire, Mallarme, Paul Valery, Paul Verlaine, Arthur Rimbaud, Ahmet Haşim, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Muhip Dıranas, Cahit Sıtkı Tarancı

Ahmet Hamdi Tanpınar

Empresyonizm

- 19. yy.da Fransa'da ortaya çıkmıştır.
- Resim başta olmak üzere şiirde ve tiyatrodaki etkili olmuştur.
- Empresyonistler görüneni değil, **görünenin kişide bıraktığı izlenimi** yani şairin iç dünyasından görünen dış dünyayı ifade etmişlerdir.
- Empresyonistler **sanat için sanat** anlayışını benimsemişlerdir.
- Şiirlerinde **imge** ve **hayaller** önemli bir yer tutar.
- Empresyonistler kafiye ve şekle çok önem vermemişlerdir.

Başlıca Temsilcileri: Paul Verlaine, Arthur Rimbaud, Rainer Maria Rilke; Ahmet Haşim

Dersi İzleyelim

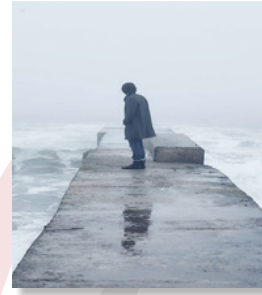
Edebiyatın Sanat Akımlarıyla İlişkisi 1

Edebiyatın Sanat Akımlarıyla İlişkisi 2

Edebiyatın Sanat Akımlarıyla İlişkisi 3

1. Siz bir yazar / şair olsanız yukarıda verilen içinde yaşadığınız topluma ait görsellerin içeriklerinden hangisini eserinize konu olarak seçerdiniz? Neden?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. “Felâtnun Bey’i tanıır mısınız? Hani ya şu Mustafa Merakî Efendizâde Felâtnun Bey! Galiba tanıyamadınız. Fakat tanınacak bir çocuk-
tur. Mustafa Merakî Efendi Tophane’nin Beyoğlu’na civarca bir mahallesinde oturur. Mahallesinin semtini haber vermek olamaz.
Semtini anladınız ya? Bu kadarıyla iktifâ ediniz.”

**Yukarıdaki metin Ahmet Mithat Efendi’nin *Felâtnun Bey ile Râkım Efendi* romanından alınmıştır. “Sanatçılar eserlerde ki-
şiliklerini yani kendi duygu ve düşüncelerini gizlemez.” bilgisinden yola çıkarak Ahmet Mithat Efendi’nin hangi akımdan
etkilendiğini neden belirterek yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Tabloda yazılan kavramların akımlarla ilişkisini (✓) işaretiyle değerlendiriniz.

	Klasisizm	Romantizm	Realizm
Akıl / sağduyu			
Duygular			
Sanatkârane doğa tasvirleri			
Kuralsızlık			
Ruhsal betimlemeler			
Toplumsal fayda			

1. I.

19. yüzyılın sonlarında realizm, parnasizme tepki olarak Fransa'da ortaya çıkmıştır. Simgencilik olarak da bilinir. Dış çevrenin görüntülerini, somut gerçeklikleri değil, bu görüntülerin izlenimlerinden, sezgilerinden yansıyan nitelikler şiire aktarılır. Şiirde anlam kapalıdır, buna göre şiirden herkes kendine göre bir yorum çıkarır. Söz sanatlarına sıkça başvurulur.

II.

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak,
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağlayarak...

Sular sarardı yüzün perde perde solmakta,
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...

Verilen metinler aşağıdaki sanat akımlarından hangisine ait bir açıklama ve örnek niteliğindedir?

- A) Klasisizm B) Natüralizm C) Empresyonizm
D) Romantizm E) Sembolizm

2. Bu edebî akımın esas görüşleri, Boileau'nun *Şiir Sanatı (Art Poétique)* adlı eserinde belirtilmiştir. Buna göre sanatta mutlaka uyulması gereken kaideler vardır. Bu kaideler fantezi değildir. Yazarlık zor meslektir, şaheser ancak sürekli çalışma ile meydana gelir. Yüksek bir ahlak şuuruyla dayanmayan sanat, boş ve zararlı olur. "Akıl ve mantığı seviniz, eserleriniz en büyük süs ve kıymetini ondan alsın. Tabiatı hiç ayırmamalı. Çünkü tabiat hakikattir. Hakikatten başka hiçbir şey sevimli ve güzel değildir. Sahte şeyler, can sıkıcı ve yorucudur. Aklınızla bir seçim yaparak tabiatı taklit ve tasvir ediniz. Bize, insan kalbinde değişmeden kalan şeyleri tanıtan "Eskiler"i inceleyiniz!"

Ahmet Kabaklı, Türk Edebiyatı

Bu sözler aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin edebiyat anlayışını yansıtır?

- A) Klasisizm B) Romantizm C) Realizm
D) Natüralizm E) Sembolizm

3. Aşağıdakilerin hangisi edebiyat-toplum ilişkisiyle ilgili yanlış bir bilgi içermektedir?

- A) Edebiyatın toplumsal gerçeklikle sıkı bir bağı vardır.
B) Toplum, edebiyatın önemli bir kaynağını teşkil eder.
C) Edebiyatın temel amacı toplumsal çözümler üretmektir.
D) Edebî ürünlerde millî ve evrensel değerlere yer verilebilir.
E) Sanatçılar, toplumun bir bireyi olarak eserlerini oluştururlar.

4.

- I. Anlaşılan şiir, şiir değildir; şiir asla düzyazıya çevrilemez.
II. Kafiye şiirin altın çivisidir; şiir, kuyumcu titizliği isteyen bir uğraştır.
III. Şiirde ak ve kara yan yana olmalıdır, güzelliklerin altında zıtlıklar gizlidir.

Yukarıda numaralanmış olarak üç şairin şiir hakkındaki düşünceleri verilmiştir.

Buna göre şairler aşağıdaki sanat akımlarının hangilerinden etkilenebilir?

I	II	III
A) Parnasizm	Romantizm	Sembolizm
B) Empresyonizm	Parnasizm	Realizm
C) Sembolizm	Parnasizm	Romantizm
D) Sembolizm	Klasisizm	Romantizm
E) Sembolizm	Romantizm	Parnasizm

5. Eserlerimde kahramanlarımı tek yönlü ele aldığım doğrudur çünkü bana göre iyiler hep iyi, kötüler hep kötüdür. Yine de eserlerimde doğaya olan tutkum ağır basar. Uzun uzun doğa tasviri yapmam da bundan kaynaklanıyor. Ne anlatırsam anlatayım gerçeği olduğu gibi anlatamam asla. Bana göre gerçekler, duygu ve hayal gücüyle birleştiğinde zenginleşir.

Bu parçada dile getirilen düşünceler, aşağıdaki edebî akımlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Realizm
B) Romantizm
C) Natüralizm
D) Klasisizm
E) Parnasizm

6. Akım adını mitolojik bir dağdan alır. Romantizmin duygusal ve hayalci yönüne tepki olarak ortaya çıkmış, şiirde gerçekçilik savunulmuştur. Şiirde şekilcilik öne çıkarılmış, felsefi ve bilimsel konulara ağırlık verilmiş, Eski Yunan mitolojisinden yararlanılmıştır.

Bu parçada sözü edilen akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Natüralizm B) Klasisizm C) Sembolizm
D) Empresyonizm E) Parnasizm

AYT 2018

1. Roman yazarı, bilimsel metotları uygulayan bir deneycidir. O, sadece gözlem yapılarak öğrenilebilecek şartları kaydetmez, bireyin çevre şartlarıyla mücadelesini sebep sonuç ilişkisi içinde vererek başlangıçta oluşturduğu hipotezi ispatlamak zorundadır. Onun için en önemli şey, insan tabiatını objektif bir biçimde gözlemlemek, belli biyolojik kalıtımla doğan bir kişinin belli sosyoekonomik şartlar içinde kaderinin ne olacağını incelemektir.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Romantizm
B) Realizm
C) Natüralizm
D) Sembolizm
E) Sürrealizm

AYT 2019

2. Mantığın egemenliğinden kurtulamadık daha. Uygarlık, bilimsellik ve ilerleme uğruna, insan psikolojisinin ve zihninin açıklamamaz karmaşıklığı görmezden gelindi. Mantığa uygun olmayan ve belli bir amaca hizmet etmeyen tüm yöntemler aforoz edildi. Düşüncenin çıkar gözetmez oyununa, rüyanın ve çağırışımın sınırsız gücüne bugüne değin önem verilmedi; insan ruhunu ve gerçekliğini anlamak için bunlara yönelmenin zamanı geldi. Bugüne kadar şiirin görmezden geldiği bilinç dışı bütün alanları şiirin içine çekmek için buradayız.

Bu parçada dile getirilen düşünceler, aşağıdaki edebî akımlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Fütürizm
B) Dadaizm
C) Sürrealizm
D) Sembolizm
E) Egzistansiyalizm

AYT 2020

3. ---- akımında yüreğimize kitap sayfalarından ulaşılmak istenir. Bize duyurulan her heyecanın eski, çok eski bir yazardan yapılan alıntıyla doğrulanması gerekiyor gibidir. ---- akımında ise doğru- dan doğruya yüreğimize, yücelik duygumuza seslenilir. İşte aradaki büyük fark bence budur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Klasisizm - Romantizm
B) Realizm - Romantizm
C) Realizm - Sembolizm
D) Natüralizm - Sembolizm
E) Klasisizm - Natüralizm

AYT 2021

4. Bu akımın “gerçek” anlayışı bizi nesneleri olduğu gibi değil ol- ması gerektiği gibi, nesnenin kendisini değil manalarını vermeye çalışan bir gerçekçilikle yüz yüze getirir. Bu da doğal olarak so- yutlama ve simgelemenin kapısını aralar. Zira dışarıdan görünen gerçek, özgün olamaz. Gerçek bizim tarafımızdan yaratılmalıdır. Nesnenin anlamı onun görüntüsünün arkasında saklıdır. Bir olaya inanarak, onu düşleyerek veya belgeleyerek doyuma eremeyiz. Gerçeği sanatkârın iç dünyasında bulan ve bu sebeple iç göz- lem üzerinde yoğunlaşan bu sanat akımı, doğal olarak bütünüyle ferdietçidir. Bu noktada insanı içinde yaşadığı toplumdan hatta kendinden bile soyutlar. Geriye sadece iç ben/ruh kalır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ekspresyonizm
B) Realizm
C) Natüralizm
D) Klasisizm
E) Egzistansiyalizm

AYT 2022

5. XX. yüzyılın toplumlarda yarattığı travma ve güvensizlik hislerinin bir neticesi olarak ortaya çıkan bu akım, akılı reddederek hayal ve ötesini işlemeyi amaçlar. Sanatın pek çok alanında özellikle şiirde etkili olan bu akımın savunucularına göre akıl yoluyla ku- rulmuş sistemler ve düşünce biçimleriyle, bilinçaltının ortaya çık- ması mümkün değildir. Bu yüzden akıl perdelemesinden kurtulup içinden geldiği gibi anlatmak, her türlü estetik ve ahlaki kaygıdan sıyrılıp düşüncelerini sağıltmak bu akımı benimseyen sanatçıla- rın en önemli dayanağıdır. Sanatçılar bunu yaparken de rüyanın gücünden, daha önce ihmal edilen çağırışım biçimleri ve çıkarsız düşünceden yararlanarak tarif edilmesi ve anlaşılması zor imge, dil ve biçimlere başvurur.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egzistansiyalizm
B) Dadaizm
C) Sembolizm
D) Sürrealizm
E) Empresyonizm

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK HİKÂYESİ

Hatırlayalım

Türk edebiyatında Cumhuriyet'in ilanından günümüze süregelen dönem "**Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı**" olarak adlandırılır.

1923-1940 Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi

- Anadolu, Anadolu insanının yaşantısı, Millî Mücadele, Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte gerçekleştirilen yenilikler hikâyelerde işlenen başlıca konulardır.
- Cumhuriyet'in ilanını izleyen yıllarda hikâyelerin konuları arasına **günlük hayat**, **işçi-işveren ilişkileri**, **ahlaki konular** da eklenir.
- Yazarların çoğu Millî Mücadele'ye katılmış, tanıklık etmiş, yazdıklarıyla Kurtuluş Savaşı'na destek olmuş sanatçılardır.
- Hikâyeler **realist** anlayışla yazılmıştır.
- Çoğunlukla **Maupassant tarzı hikâyeler** kaleme alınmış, **Memduh Şevket Esendal**'la **Çehov tarzı hikâyeler** de yazılmaya başlanmıştır.
- İşçi-işveren ilişkileri **ilk kez Sadri Ertem**'le hikâyeye taşınır.
- **Memduh Şevket Esendal**, **Sait Faik Abasıyanık**, **Sabahattin Ali** dönemin yenilikçi sanatçılarıdır.

Sait Faik Abasıyanık

1923-1940 CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK HİKÂYESİNİN BAŞLICA YAZARLARI VE YAZARLARIN BAŞLICA ESERLERİ

YAZAR ADI	ESER ADI
Reşat Nuri Güntekin	<i>Leyla ile Mecnun</i>
Memduh Şevket Esendal	<i>Otlakçı, Pazarlık</i>
Sait Faik Abasıyanık	<i>Son Kuşlar, Lüzumsuz Adam</i>
Sabahattin Ali	<i>Kağrı, Ses</i>
Sadri Ertem	<i>Bacayı İndir Bacayı Kaldır</i>
Fahri Cellalettin Göktulga	<i>Telak-ı Selase</i>
Ercüment Ekrem Talu	<i>Teravihten Sahura</i>
Nahid Sırrı Örik	<i>Eski Resimler</i>

Hatırlayalım

Türk edebiyatının ilk hikâyesi Ahmet Mithat Efendi'nin yazdığı *Letâif-i Rivâyât*, Batılı anlamda ilk hikâyesi ise Sâmipaşazâde Sezaî'nin yazdığı *Küçük Şeyler* adlı eserdir.

Sabahattin Ali

Memduh Şevket Esendal

Dersi İzleyelim

Cumhuriyet Dönemi Hikâyesi (1923-1940) 1

Cumhuriyet Dönemi Hikâyesi (1923-1940) 2

1. Öyküleyici ve betimleyici anlatım özelliklerini taşıyan bir paragraf yazınız.

Hatırlayalım

Anlatmaya dayalı metinlerde genellikle **öyküleyici** ve **betimleyici** anlatım kullanılır.

Hatırlayalım

Anlatmaya dayalı metinlerde genellikle **öyküleyici** ve **betimleyici** anlatım kullanılır.

2. Önceki bilgilerinizden hareketle aşağıdaki şemada boş bırakılan yerleri doldurunuz.

3. Aşağıda bir parçadan alınmış cümlelerde günümüz noktalama kurallarıyla örtüşmeyen kullanımlar vardır. Cümledeki noktalama yanlışını ve nedenini belirtiniz.

- Bir gün Zağar Mehmet, tarlasını kanaldan sularken, arkin yavaş yavaş boşaldığını, meydana sarı bir çamur tabakası çıktığını gördü.
- Ev yükü üstlerine çökünce, daha az buluşur oldular, Zağar Mehmet evlenmişti; Dedemköylü Mehmet'in babası öldüğü için anası, bacası, bir de on sekiz yaşında oğlan kardeşi onun başına kalmıştı.

4. Aşağıdaki noktalama kurallarına uygun birer örnek cümleler yazınız.

Kural: Eş görevli söz ya da söz öbekleri arasında virgül kullanılır.

Kural: Yüklemden uzak düşmüş özneyi belirtmek amacıyla virgül kullanılır.

Kural: Yargısı tamamlanmış cümlelerin sonunda nokta kullanılır.

5. Aşağıda verilen cümledeki yazım yanlışını bularak düzeltiniz.

O zaman iki Mehmetler, aralarında yüz elli adım mesafe olduğu halde, birbirlerine şöyle bakiştılar.

Faydalı Linkler

TDK - Düzeltme İşareti

1. Aşağıdaki yazar / eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) *Küçük Şeyler* - Memduh Şevket Esendal
- B) *Sarıç* - Sait Faik Abasıyanık
- C) *Abdullah Efendi'nin Rüyalari* - Ahmet Hamdi Tanpınar
- D) *Gurbet Hikâyeleri* - Refik Halit Karay
- E) *Gizli Mabet* - Ömer Seyfettin

2. Aşağıdaki cümlelerde yay ayrıçla belirtilen virgüllerin hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) Hayat (,) sırtında tarihin yükünü taşıyarak ilerler.
- B) Doğruluk sonsuzluğun güneşidir (,) nasıl olsa doğar.
- C) Kültür; inançlar, bilgiler (,) his ve heyecanlar bütünüdür.
- D) Unutmayalım ki (,) başlamak; yola çıkmak, erişmek demektir.
- E) Zaman öldürmek için değil (,) hoş vakit geçirmek için okumalıyız.

3. *Alemdağ'da Var Bir Yılan*, karamsarlığın ve yalnızlığın ön plan-da olduğu bir kitap. Ayrıca eserdeki hikâyeler, diğer öykülerin-den farklıdır. O zamana kadar çoğunluğu biyografik izler taşıyan ancak başkalarına ait hikâyeleri gerçekçi bir üslupla anlatırken *Alemdağ'da Var Bir Yılan*'da kendi kişiliğini, kendi sorgulama-larını sürrealist bir anlatımla aktarıp kendi benliğini sorguluyor. *Alemdağ'da Var Bir Yılan*'da yer alan on yedi öykü, sanatçının diğer öykülerine nazaran daha derin, taşıdığı anlamlar açısından daha karmaşık.

Bu parçada sözü edilen yazarımız aşağıdakilerden hangisi-dir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
- B) Sait Faik Abasıyanık
- C) Kenan Hulusi Koray
- D) Sabahattin Ali
- E) Memduh Şevket Esendal

TYT 2020

4. Balıkçı () orfinozu () şimdiye dek tuttuklarına hiç benzemeyen bu balığı () heyecanla () özlemle beklemiş () emeğinin karşılığını sonunda alabilmişti ()

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işa-retlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (-) (,) (-) (,) (;) (.)
- B) (;) (,) (,) (;) (;) (.)
- C) (,) (-) (-) (;) (,) (.)
- D) (;) (-) (-) (,) (;) (...)
- E) (,) (-) (-) (,) (;) (.)

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Namık Kemal'in "insan" görüşü tamamıyla Batılıyken Ziya Pa-şa'nınki tamamıyla Doğu'ya mahsustur.
- B) Modern Türk şiirinde kendine özgü bir yer edinmiş olan Turgut Uyar, şiir üzerine çok sayıda yazı kaleme almıştır.
- C) Oktay Akbal, Türk Dil Kurumunun 1958 yılı Roman Ödülü'nü kazanan "Suçumuz İnsan Olmak", "Arkası Yarın" programı ile ünlendi.
- D) Mehmet Kaplan, Kurtuluş Savaşı ertesinde yazılan ve Anado-lu'nun çaresizliğini dile getiren *Han Duvarları* şiirinin tarihî ve temsili bir değer taşıdığını söyler.
- E) *Kırk Yılı* okuyanlar, hem modern edebiyatımızın kuruluşu hakkında bilgi sahibi olacak hem de Sultan II. Abdülhamit dö-neminin olaylarına tanıklık edecekler.

6. Cumhuriyet Dönemi'nin başlarında yaşamış sanatçılardandır. Toplumcu gerçekçi anlayışla hikâye, roman ve şiir türünde eserler vermiştir. Olay hikâyesi geleneğini kendine özgü, farklı bir akışla sürdürmüştür. Cumhuriyet'in ilk yıllarında edebiyatta görülen köye ve köylü yaşamına ve sorunlarına yönelik, eserlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Yazar; Anadolu'nun çeşitli şehir, kasaba ve köy-lerinde öğretmenlik ve farklı görevler için bulunmuş; böylece ya-kından tanıdığı köy ve kasaba insanların mizacını, yaşayışını, sorunlarını eserlerinde konu edinmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın eserlerinden biri değildir?

- A) *Telli Kavak* B) *Değirmen* C) *Kağrı*
- D) *Ses* E) *Yeni Dünya*

AYT 2018

1. Toplumsal gerçekçilik akımının sanatkar hikâyecisidir. Halk şiiri geleneğini sürdüren ürünlerle edebiyat dünyasına giren yazar, sonradan hikâyeye geçmiştir. *Değirmen, Kağı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk* adlı kitaplarda hikâyelerini toplayan yazarın üç de romanı vardır. Edebiyat ve sanatın bir nevi propaganda olduğunu belirten yazara göre sanatın bir tek ve açık maksadı vardır: “İnsanları daha iyiye, daha doğruya, daha güzele yükseltmek ve insanlarda bu yükselme arzusunu uyandırmak.”

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Ali
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Haldun Taner
D) Kemal Tahir
E) Tarık Buğra

TYT 2020

2. Anadolu’da hangi büyücek kasabaya (I) adım atsanız tuluat tiyatrolarından birine rast gelirsiniz. Hiç değilse çarşı duvarlarında kafilenin yakın zamanda buraya konup göçtüğünü gösteren (II) solmuş ve yırtık bir ilana tesadüf edersiniz. Oyunlar kasabanın tiyatrosunda (III) köy meydanında yahut en büyük kahvede sergilenir. Ahali için arkalıksız kahve iskemleleri (IV) üç beş masa; oyuncular için yerden birkaç karış yüksek bir sedir (V) delik deşik iki boyalı perde yeter de artar bile.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine virgöl getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT 2020

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Bu araştırmada bizi şaşırtan bulgu, çevreciliğin barışsever akımlarla çatışmasıdır.
B) O kadar merhametlidir ki yakın arkadaşları arasında karınca-ıncitmez olarak anılır.
C) Başkentin ortasındaki gökdelenler, etrafındaki binaları yutacakmış gibi duruyordu.
D) İnsanlar, çokbilmiş olarak tanınan kişilerle arkadaşlık kurmaktan uzak dururlar.
E) Orada yaşamamış, o insanlarla hiç bağ kurmamış gibi ne değerbilir ne yol yordam.

AYT 2019

4. Hikâyelerinde tam bir gözlemci gibi davranır. Kaleminden çok silgisi çalışır; gereksiz sözden olabildiğince kaçınır. Zaten büyük trajik olayların ve kahramanların öykülerinden çok gündelik olanın ve devlet dairesindeki, sokaktaki, evdeki insanın mütevazı dünyasını anlatan yazar; öykü çerçevesini kısacık ve sade cümlelerle çizer: “Ağustos, Cuma günü. Sicil müdürü Cavit Bey, yemekten sonra minderin üstüne uzanmış, uyumak istiyor.” diye başlayan *Mendil Altında* öyküsünde olduğu gibi... Köyün, köylünün sorunları, büyük toplumsal çatışmalar veya tarihimizin şanlı sayfaları ve kahramanları yoktur onun öykülerinde. Açıkça hedeflenmiş bir mizah tonu veya sivri bir eleştirelilik de yoktur ama gündelik olanın içerdiği komik ayrıntılar pek çok hikâyede okuyucuyu güldürür. Onun hikâyeleri, gündelik yaşamın sıradanlığının içinde silikleşen insanların yaşadığı duygusal ve zihinsel çelişkileri aktarır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
B) Orhan Kemal
C) Sabahattin Ali
D) Aziz Nesin
E) Memduh Şevket Esendal

TYT 2020

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Bu konuyla ilgili kanun, Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
B) Leyla ile Mecnun, Türk edebiyatında en çok işlenen anlatılardandır.
C) Bahar mevsiminde bu tepeden Çanakkale Boğazı’nın seyrine doyum olmaz.
D) Kültigin Anıtı, uçsuz bucaksız Orhun Vadisi’nin orta yerinde ziyaretçilerini bekler.
E) XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu bu yıl Ankara’da yapılacak.

Açık Uçlu Sorular - Edebiyat-Toplum İlişkisi / Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi

1. **Muhtemel Cevap:** Kurtuluş Savaşı'nın resmedildiği I. görselin içeriğini konu olarak seçerdim çünkü geçmişte toplumun büyük kesimini derinden etkilemiş ve toplumsal, siyasal değişimlere kapı aralamıştır.
II. görselin içeriğini konu olarak seçerdim çünkü içinde bulunduğumuz çağı yansıtmaktadır. O çağı yaşayan biri olarak benzer olayları onlara yaşayıp tanıklık etmem neticesinde yazacağım bir eser daha başarılı olabilir.
III. görselin içeriğini konu olarak seçerdim çünkü bireyin yalnızlığını ifade eden bir resim. Günümüzün, 21. yy.ın teması yalnızlık bence. Çok fazla insan yalnız. Bir sanatçı olarak bireyden yola çıkacak olsam da aslında toplumsal bir konuya yönelmiş ve bu çağın insanın yaşantısını, duygularını eserim aracılığıyla geleceğe aktarmış olurum.
2. **Muhtemel Cevap:** *Felâtn Bey ile Râkım Efendi* romanından alınmış bu metinde eserin yazarı Ahmet Mithat Efendi Felâtn Bey'le ilgili bilgi vermiş, bunu yaparken okuyucuyla sohbet eder gibi bir tavır takınmış ve "Bu kadar iktifâ ediniz." ifadesiyle de konuyla ilgili tavrını da metne yansıtmıştır. Bu durum Ahmet Mithat Efendi'nin sözü geçen eserini romantizm etkisinde yazdığını gösterir. Romantizmi benimseyen sanatçılar eserlerinde kişiliklerini gizlememişlerdir.

3. Cevap:

	Klasizm	Romantizm	Realizm
Akıl / sağduyu	✓		
Duygular		✓	
Sanatkârane doğa tasvirleri		✓	
Kuralsızlık		✓	
Ruhsal betimlemeler	✓		✓
Toplumsal fayda		✓	

Çoktan Seçmeli Sorular - Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi

1 - E	2 - A	3 - C	4 - C	5 - B	6 - E
-------	-------	-------	-------	-------	-------

Çoktan Seçmeli Sorular - Çıkmış Sorular / Edebiyatın Sanat Akımlarıyla İlişkisi

1 - C	2 - C	3 - A	4 - A	5 - D
-------	-------	-------	-------	-------

Çoktan Seçmeli Sorular - Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi / Yazım ve Noktalama

1 - A	2 - D	3 - B	4 - A	5 - E	6 - A
-------	-------	-------	-------	-------	-------

Çoktan Seçmeli Sorular - Çıkmış Sorular / Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi / Yazım ve Noktalama

1 - A	2 - A	3 - E	4 - E	5 - B
-------	-------	-------	-------	-------

Açık Uçlu Sorular - Cumhuriyet Dönemi Türk Hikâyesi

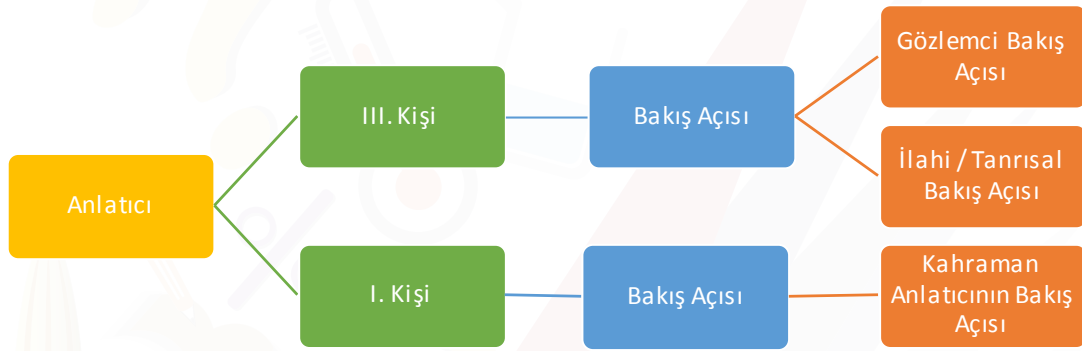
1. **Muhtemel Cevap: Öyküleyici Anlatım:** Şoför kıyıladı, yanındaki kapıyı açtı. Uykunun, her uzvuna nasıl ağır taşlar hâlinde çöktüğü görülüyordu. Ayakları mevcut olmayan taşlara takılarak hendeğin kenarına kadar sendeledi. Orada biraz durdu. (...) Nihayet yavaşça yere çöktü, eliyle bize doğru bir işaret yaparak:

— Müsade buyurun beyim... Beş dakika uyuyayım, dedi ve oraya, tozların içine boylu boyuna uzandı.

Betimleyici Anlatım: Bozkırlardan mahsul tınakla kazıyarak alınır. Sapan işlemez topraklar devedikeninden ve iki santimlik otlardan başka bir şeyi üzerlerinde yaşatmak istemezler, susuzluktan yanan göğüslerini, çırpıplak gökyüzüne açmak isterler. İnsan ellerinin açtığı kanal, bu ovaların yalnız susuzluğunu artırır. Bulanık ve tembel, sanki buraya geldiklerine kızıyorlarmış gibi yüzlerini buruşturarak ağır ağır akan sular, biraz ötede çatlaklarını -su!- diye bir karış açan toprakları doyurmak değil, buğuları ve serinlikleriyle olsun avutmazlar.

Bir zeytinyağı ırmağı gibi koyu, sıkıntılı bir akışla sallana sallana geçip giderler. Bu ovadaki uyuz ağaçlı, kül yığınınına benzeyen köylerde insanlar parça parça elleri, yanık derili yüzleri, kenarları çok kırıksık gözleriyle çalışarak inatçı topraktan bir lokma ekmek söküp almaya uğraşırlar. İrmağı gibi koyu, sıkıntılı bir akışla sallana sallana geçip giderler.

2.

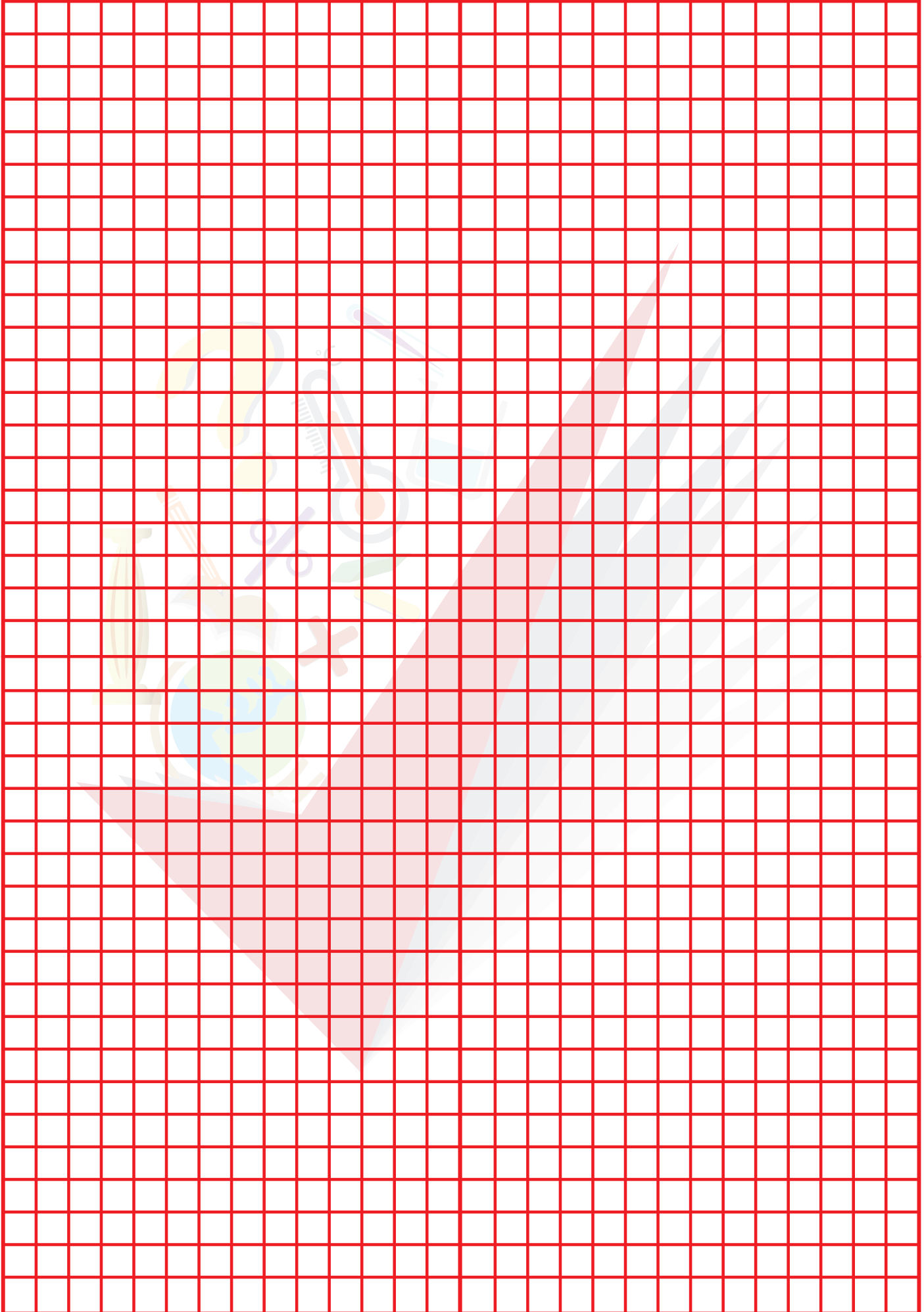
3.

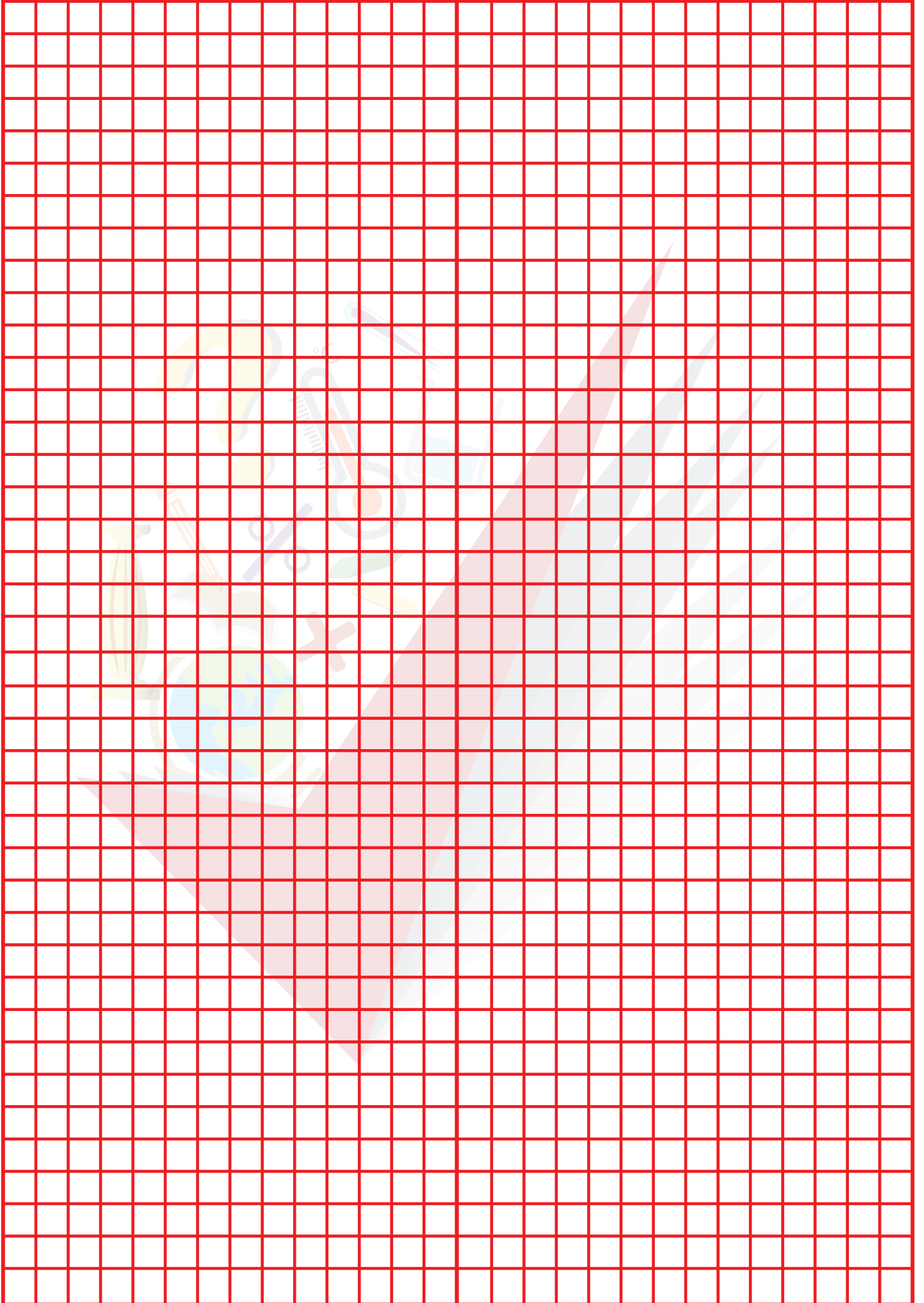
- “Sularken” zarf-fiilinden sonra virgöl kullanılmıştır. Zarf-fiil ekini almış tek sözcükten sonra virgöl kullanılmaz.
- Öznenin virgülle belirtildiği bu sıralı cümlelerde cümleler arasında virgöl kullanılmıştır. Bu özelliğe sahip cümlelerde sıralı cümleler noktalı virgülle birbirinden ayrılır.
- Zarf-fiil ekini almış tek sözcükten sonra virgöl kullanılmaması gerekirken bu cümlede virgöl kullanılmıştır.

4.

- Bir zeytinyağı ırmağı gibi koyu, sıkıntılı bir akışla sallana sallana geçip giderler.
- Öğrenilmiş çaresizlik ve atalet, bir çalışmada elde edilen sonucun aceleyle “başarısızlık” olarak nitelenmesinden doğar.
- Kırk dakika boyunca muhteşem bir senfoni dinledim.

5. O zaman iki Mehmetler, aralarında yüz elli adım mesafe olduğu halde (hâlde), birbirlerine şöyle bakiştılar.

Konu Özeti

Konuyla ilgili kısa ve öz bilgiler

Açık Uçlu Sorular

Konuyla ilgili ufkunuzu açacak sorular

Çoktan Seçmeli Sorular

Konuyla ilgili çoktan seçmeli testleri

Neler Öğreneceğiz?

Fasikülde hangi konuların öğrenildiği

Hatırlayalım

Konuyla ilgili önceki bilgiler

Araştırma

Konuyla ilgili detaylı bilgiye ulaşmanız için ödevler

Faydalı Linkler

Konuyla ilgili yararlanılabilecek web siteleri

Kritik Bilgi

Fasikülde geçen konuyla ilgili en önemli bilgi

Bir Örnek de Sen Ver

Konuyla ilgili sizden gelen örnekler

Biliyor musunuz?

Konuyla ilgili çarpıcı bilgiler

Filozof Der ki

Filozofların konuyla ilgili söylediği önemli sözler

Felsefe Sözlüğü

Felsefe ile ilgili kavramlar

Haritada Bulalım

Konuyla ilgili özellikleri haritada işaretleme

Dersi İzleyelim

Konuyla ilgili konu anlatım videoları

Dikkat!

Fasikülde karıştırılmaması gereken bilgiler